

—* అథ బౌపాసనం. *—

ముఖ్యోగౌణశ్చవిభ్యాత ఇతిదర్శోవ్యవస్థితః । ముఖ్యంకర్తు మశక్తానాం గౌణ
వన విధియతే । ఇదాపింగళనాడీభ్యాం నిసానర్యహృదయాంబుజాత్ । ద్వాభ్యామావాహ
యే ద్వహ్నింద్వాభ్యాముద్వాసయేద్ధృసి । అక్షతానింధమాదాయ సమ్యగ్వాయుం నిగృ
హ్యత । మంత్రీనుత్వాహృత్తనచహ్నిం వమన్ గౌవినియీవేత్ । ఉపావరోహ...దు

రోజే. తదగ్నే నమిధం నిక్షిప్తం. పాణినాయమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం॥ సాయంపా
తరౌపాసనం తండులై పోరామ్యామి. పాసనం పూర్వము క్తం. పాణినాయ
మ్య ఏవం...త్యర్థం॥ సాయంపాతరౌపాసనం పోరామేషదానాతితండులవైశ్వదేవం
కరిష్యే॥ పూర్వపరిషేచనంకృత్వా. అగ్నయేస్వాహ॥ అగ్నయఇదం॥ అగ్నయే
స్విష్టకృతేస్వాహ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతఇదం॥ ఉత్తరపరిషేచనంకృత్వా. బృహత్సా
మ...రక్ష॥ అగ్న్యపమాత పాయశ్చిత్తార్థం॥ పునస్త్యా...కామూస్వాహ॥ వసు
భ్యోరుద్రేభ్య ఆదితేభ్యఇదం॥ యేభూతాఃప్రచరంతి...ర్దధాతుస్వాహ॥ దివా
నక్తంచారిభ్యోభూతేభ్యఇదం॥ సాదాప్రత్యక్షాచక్ష్య॥ ఏతస్మిన్మూలంమృగ్యం॥

—• ఆత్మారోపణం. —

యాతేఅగ్నేయజ్ఞియాతనూస్తయేహ్యరోహిత్యానం అచ్చానమానికృణ్వన్న
స్మైనర్యాపురాణి॥ యజ్ఞోభూత్యాయజ్ఞమాసీదస్వాంయోనిం॥ హతవేదోభువనజాయ
మానసస్త్వయవహి॥ యదాసంధీయతేహిహి॥ పాతర్మధ్యందినేపివా॥ తదాసాయం
విజానీయాత్సాయమాహుతిపూర్వకం॥ ఉపావరోహణాత్పూర్వమనలేశాంతిమాగతే॥
పునరగ్నింప్రతిష్ఠాప్య పునస్త్వైతిసమింధనం॥ ఉపావరోహణాదూర్ధ్వం శూర్యతే
నూతకద్వయం॥ కృత్వాచౌపాసనం సాంగ మగ్నిమాత్మని నిక్షిపేత్॥ నిత్యమాపాసనే
కాలే వసునంయఃప్రయత్నతః॥ సర్వమాపాసనంకృత్వా చాత్మన్యారోపయేత్పునః॥ జల
సంయుక్తమేతద్ధి ధారణంవిష్ఫులంభవేత్॥ నిర్జలంధారణం కుర్యాత్పుత్రదారాభివృద్ధ
యే॥ హవిషాంధారణంచైవ సమారోపణపూర్వకం॥ తతః పశ్చాన్న కుర్వీత ధారణం
విష్ఫులంభవేత్॥ యాతేఅగ్నఇదంజప్త్వా హస్తేనాగ్నేప్రతప్యచ॥ త్రివారంవా సకృ
త్కృత్వా చాత్మన్యగ్నింసమాపయేత్॥ స్ఫుటంమంత్రంజపేద్వాయు మాసమాప్తే
ర్నిగృహ్యచ॥ ఏవంత్రివారముక్త్వాగ్నేతప్తహస్తంముఖేక్షిపేత్॥

—• అథ గృహనిర్మాణం. —

గృహనిర్మాణస్యకరోత్రిచ్యతే॥ గృహనిర్మాణాఖ్యంకర్మకరిష్యే॥ తదంగత్వేన
గణాధిపతిపూజాంకృత్వా॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వా॥ పునఃపాణినాయమ్య ఏవం...
ప్రీత్యర్థం॥ గృహనిర్మాణంకరిష్యే॥ దక్షిణాప్రత్యక్షప్రణామగారావకాశముద్ధత్యపా
రాశేనశమీమయేనవోదూహేనైతామేవదిశముత్తరయోదూహతి॥ ఏతామేవదిశం
దక్షిణాప్రతీచీనాదిశంయద్భూమేరిత్యుచాడదూహతి॥ యద్భూమేఃక్రూరంతద్దితోహ
రామిపరాచీంనిర్వర్తింనిర్వాహయామి॥ ఇదగ్గే శ్రీయోవసానమాగన్త్య దేవాగోమద

శ్వాపదిదమస్తుప్రభూమః । ఏనంతిః । మంత్రావృత్తిశ్చభవతి । పాగ్గుదక్ష్మణంకృత
ముత్తరయాభిదృశతి । స్తోనాపృథివిభవాన్మక్షానివేశసి । యచ్ఛాపశ్చర్మసప్రభాః
ప్రదక్షిణగ్గ్ఘాతాగర్హస్థానయిత్వాభ్యంతరంపాగ్నూ నదూహ్య । దక్షిణబాహున
మీపాత్ । ఉత్తరాభ్యాందక్షిణాద్వారఘ్నాణా మవదధాతి । ఇహోవతిష్ఠ నిమిత్తాదిల్య
లాస్యాదిరావతి । మధ్యతాల్యస్యతిష్ఠాన్మాత్వాపాగ్నీపన్నమూయః । ఆత్వాకుమార
స్తరుణావతోన్ జగతాసహ । ఆత్వాపరి సృతఃకుంభా ఆదధ్నః కలశీరయః । ఏన
మితరాం । ఇహోవతిష్ఠ... కలశీరయః । యథాభాతమితరాన్యవధాయ । వగ్శమా
దీయమానముత్తరేణయజుషాభిషంత్రయతే । ఋతేనస్థానావధిరోహవగ్ శోగోవి
రాజన్నపసేధశత్రూః । సమ్మితంబ్రహ్మముత్తరైర్యథాలింగ మనుమత్రయతే । బ్ర
హ్మచతేక్షత్రించపూర్వేస్థాణేఅభిరక్షతు । పూర్వార్థం ॥ యజ్జశ్చదక్షిణాశ్చ దక్షి
ణే, దక్షిణార్థం । ఇషశ్చోర్జశ్చాపరే । ఐశ్చిమార్థం । మిత్రశ్చవరుణశ్చోత్తరే ఉత్త
రార్థం ॥ ధర్మస్తేస్థానా రాజశీస్తేస్థాపః । మధ్యం ॥

అథగృహప్రవేశకర్మోచ్యతే । పాణానాయుష్యః । ఏనం... పీత్యర్థం గృహప్ర
వేశం కర్మకరిష్యే । తదంగత్వేన గణాధిపతిపూజాంకృత్వా । పుణ్యాహంవాచయిత్వా ।
ప్రా... య్యః । గృహప్రవేశాంగత్వేనవాస్తుపూజాంకరిష్యే । వాసోష్పత్యతిమంత్రేణవాస్తు
పురుషస్యజోడశోపచారపూజాంకృత్వా - పునఃపాణానాయుష్యః - ఏనం... పీత్యర్థం ॥
గృహప్రవేశంకరిష్యే- ఔపాసనేపాలాశంశమీమయంవేధ్యమాదీప్యోత్తరయాగ్నిము
ద్భృత్య-ఉద్ధ్రియమాణఉద్ధృతాపృథోమూయవిద్వాన్యచృవిద్వాన్శ్చకార । అహ్న
యదెసక్రతమస్తీపావగ్ రాత్ర్యానుదెసఃక్రతమస్తీపావగ్ సర్వస్తానోద్భృతో ముం
చతస్మాత్-సర్వమగ్నిముద్ధగతి-ఉత్తరేణయజుషాగారంప్రసాద్య-ఇంద్రస్య గృహవసు
మంతోవరూధినస్తానహగ్ నునునసగప్రపద్యే-ఉత్తరరహ్వదేశేగారస్య యత్రీక్వచాగ్ని
మిత్యాదికృత్వా-ఉత్తరయాతస్మిన్నగ్నిం ప్రతిష్ఠాపయతి-అమృతాహుతి మమృతా
యాంజు హోమయ్యగ్నింపుధివ్యామమృతస్యజిత్యై - తయానంతంకాషమహం జయాని
ప్రజాపతిర్యంప్రథమాజిగాయాగ్ని మగ్నోస్వాహా ॥ తస్మాదగ్నిర్దక్షిణముదధానాయ
తనం భవతి-తస్మిన్విషూచినాగ్నికదర్భాతగ్నోస్తీర్యతేషాత్తరయాగ్నిహోయ వా

మున్యపయ-అన్నపతెన్నసృనోదేహ్యానమీనసృశుష్మిణః-ప్రప్రదాతారంతారిష ఉర్జంతో
 ధేహిద్విపదైచతుష్పదే తెషా త్తరేణయజుషాచతురక్షదకుంభానానయతి-అరిష్టా అస్తా
 కంవిరాససంతుమావరాసెపిమైధనం - పతి సంభంమంతాన్యతిః-బ్రాహ్మణభోజనపరి
 నమాప్తైఃప్రాగ్దీక్షాంచేత్త ముత్తరమానుమంత్రీయతే - భూమిర్భూమిరుగా న్మాతా
 మాతరమప్యగాత్ భూయామ్యుపుత్రైఃప్రభుభిరోన్మోద్యేష్టిభిర్యతాం - ప్రాణానా
 యప్య ఏవం...త్యర్థం ॥ వాస్తోష్పతి హేమామంకరిష్యే-అగ్నేరుపసమానాథానాద్యా
 జ్యభాగాంతఉత్తరావహతిర్హుత్వా - వాస్తోష్పతేప్రతిజానీ...శంచతుషదే స్వాహా॥
 వాస్తోష్పతయథదం ॥ వాస్తోష్పతేశగ్మయా...స్పదానస్వాహా ॥ వాస్తో...ఇదం॥
 వాస్తోష్పతేప్రతిరణోనవధిగోభిరశ్వేభిరిందో ॥ అజరానస్తైరభ్యేస్యావపితేనపుత్రాః
 తిరోజుషస్త్వాహా ॥ వా...దం ॥ అమీవహావాస్తోష్పతేనిశ్వారూపాణ్యావిశాఢు
 ఖానుశేనవధినస్వాహా ॥ వా...ఇదం ॥ జమాదిప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్యా
 ఉత్తరేణయజుషోదకుంభేనతిః ప్రదక్షిణ మంతరతోగారం నీవేశనంవా పరిషచ్య -
 శివగ్ శివం ॥ బ్రాహ్మణా భోజయే దపూపైన్నక్తుభి రోదనేనేతి ॥ తత ఆశీర్వచనం
 కుర్యుః ॥